

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ———— 20 coroane.
Pe jumătate de an ———— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Dreptatea socială.

Natura omenească este foarte curioasă pentru că de multeori nu se poate conforma și celor mai evidente adevăruri.

Dacă sădești doi pomișori prea aproape unul de altul nu pot prospera; ori unul ori altul se uscă și pier. E atât de natural că fiecare ființă pe pământ trebuie să-și aibă petecul său, din care să-și extragă hrana și în care să se poată estinde fără nici o piedecă. Cultivătorii de plante observă cu strictețe distanța dela sămbure la sămbure știind, că puterile din el trebuie să aibe loc, aer și lumină destulă.

E tragic însă, că oamenii aceleiași legi cari le aplică la plante și cari sunt exact valabile și pentru oameni, în viața socială le ignorează.

Dacă crastaveților le dai loc destul ca să se desvoalte, pentru ce nu le-ai da și oamenilor?

Și omul dacă nu-și are partea lui de pământ, hrană destulă, aer și lumină și el să pipernicește, trupește și se demoralizează sufletește. Și totuși de mii de ani oamenii în loc să înțeleagă adevărul acesta și să-și facă reciproc viața plăcută, din contră își dispută unul altuia esențialele condiții de viață.

Cei mai mulți oameni nu văd în deaproapele lor pe fratele care trebuie ajutat cu lucrul și cu sfatul, ci un dușman căruia îi trebuie luat și locul și puterile pe cari le are. Pământul e destul de larg și lung și D-zeu să îngrijește ca fiecare ființă să-și aibă pâinea cea de toate zilele așa că între oameni ar putea fie totdeauna pace și bunăînțelegere. Tatăl cel ceresc în nemăsurata-i bunătate la crearea lumii a făcut posibilă și dreptatea socială pe pământ. Nu natura și legile ei formează piedici în calea fericirii omenești ci păcatele și poftele omenești nesăbuite dupăcum zece apostolul Iacob: „De unde vin resbelele și sfiezile între voi? au nu de aici, din poftele voastre, cari se luptă în membrele voastre? Voi poftiți și nu aveți; vă sfădiți și faceți resbele și nu aveți, pentru că nu cereți.”

Chestiunea dreptății sociale tot mereu se agită din timpurile străvechi până în zilele noastre și ea tot nu este rezolvită.

Minți puternice ca ale lui Platon, Aristotel și mai încoale ale unui Toma Morus, Smith Ricardo, Malthus, Lassale etc. au încercat cu fel de fel de raționa-

mente să facă dreptate socială și nu au reușit, au dires pe de o parte dar a stricat pe de alta. Omenimea a încercat în decursul veacurilor toate sistemele sociale dintr'un extrem a mers într'altul, dar a rămas nesatisfăcută și nefericită.

O singură ființă desbrăcată de patima omenească a putut să arate îndiscutabilul adevăr și în chestia socială Domnul nostru Isus Hristos.

În general, Mântuitorul lumii, spune că chestia socială nu se poate deslega prin mijloace externe, prin legi, cari pe unii îi mulțămesc, iar pe alții îi nedreptățesc, ci prin un mijloc intern, prin *educația sufletească*.

Sufletul este motorul tuturor acțiunilor omenești și dacă acest motor e nobil și acțiunile cari le cauzează trebuiesc să fie nobile.

În pilda clasică a bogatului nebun ne arată Isus Hristos că bunătatea ori răutatea sufletului determinează felul faptelor. Mulțimea bucăților la un loc era ceva bun și ceva frumos, numai sufletul rău le-a făcut să producă sentimente dureroase. Un suflet bun ar fi rămas adânc mișcat văzând că ce roade multe i-a dăruit D-zeu, în primul rând s'ar fi gândit la toți flămânzii cari îl încunjurau și ar fi simțit cea mai înaltă plăcere sufletească văzând pe cei năcăjiți de soarte fericiți și mângăiați. Dară iată sufletul a fost rău și rele au trebuit să fie și faptele lui.

Iată în ce legătură strânsă stă viața socială cu viața sufletească. Dacă aveți puterea și curajul sufletește să treziți din răutate sufletele tuturor bogaților nebuni, cari vor fi totdeauna în orice sistem social, ați făcut mai mult decât toți economiștii mari, ați deslegat în parte chestiunea socială.

Domnul nostru Isus Hristos nu împarte oamenii în bogați și săraci ci în oameni buni și oameni răi. E cert și îndiscutabil că poți fi sărac și foarte rău la suflet și dacă ti-ar da D-zeu în o bunăzi comorile lui Darie n'ai să faci nici un bine ci tot rele. Și iarăș poți fi bogat și bun la suflet și dacă măneci D-zeu te-ar face sărac e sigur că tot bine ai să faci pentru că ți-e bun sufletul!

Pânăcând se va răci soarele și va pieri pământul e sigur că omul harnic și chibzuit are să facă mai mult decât cel leneș și risipitor. Bunurile tot așa au să fie împărțite că unul să aibă mai mult și altul mai puțin. Dar rădăcina relelor nu a

zăcut și nici nu are să zacă în împărțirea bunurilor ci în sufletele oamenilor.

De aceea dreptatea socială nu se poate efectui numai în Duhul Domnului nostru Isus Hristos și cu mijloacele indicate de El.

Cine voește să aducă și el o petrică la zidirea dreptății sociale, trebuie să contribuie la înălțarea moralei oamenilor. Mână în mână cu progresul moral va merge pacificarea deosebitelor clase sociale.

Dacă cultura și morala a făcut că atâția oameni de bunăvoie și-au testat averile pentru numeroase instituții de binefacere, pentru ce ar fi exclus ca cel bogat să ajutoreze pe cel sărac de câteori cere trebuința și fără paragrafele legii numai din nobleță sufletească.

Și e sigur, că pacea și dreptatea socială se va înființa pe pământ numai prin educația sufletului și nici când prin patimi și prin forțe.

În virtutea acestui adevăr biserica noastră nu este iertat să stea în rezervă, ci să se pună pe lucru scriindu-și pe drapelul de luptă sfântă cuvintele lui Isus Hristos.

„Precum eu v'am iubit și voi să vă iubiți unul pe altul.”

Rusticus.

O prefață nescrisă

la cartea mea de predici „Spre Ganaan”.

— Cătră frații mei preoți. —

În o dimineață din Decembrie treceam prin neaua și vântul muntelui Găina la Arad. Nu duceam și nu mă duceam acolo cu negoț și „afaceri” (ocupațiuni atât de căutate în zilele noastre) ci cu un manuscript de predici, scrise pentru chemările morale ale vremilor noastre — și cu bani ca să-l tipăresc. În aceste vremuri când e atât de bine să nu călătorești și cuibul să nu ți-l părăsești un indemn ales, indemnul chemărilor noastre pastorale m'a plecat la tipografie cu predicele mele.

Din toate părțile ni se spune că trăim vremuri istorice. Este adevărat. Pe veacuri înainte să orânduiește din nou, să așeze pe temelii nouă soarta și viitorul tuturor neamurilor. Plini de grijă vedem însă că temelii credinții și a moralului, singura pe care pot zidi neamurile mărire statornică — a slăbit, s'a cam stricat, s'a minat întrucâtva. Ruinele morale cred că e de risos să vi-le mai arăt vouă fraților. Toți car

* Apărută în Tipografia diecesană Arad.

trăim în popor le vedem, le simțim și ne umplu de grija viitorului neamului nostru.

Din această grijă — care este a noastră a tuturor — o poartă predicile mele.

Predicile mele vreau să fie apoi un răspuns multilor noștri detractori. Nu să pot tăgădui șoaptele, cântirile răutățisase ce să ridica împotriva noastră. Lasă că în celea mai multe simțim și înțelegem veninul străinilor, faraonilor noștri de ieri cari cunoscându-ne bine rosturile noastre caută pe orice căi a ataca și slăbi cetatea nebiruită din trecut a neamului nostru; biserica și preoții ei.

Este dureros însă și nu înțelegem pe mulți dintre ai noștri „cârturari” cari ajută, spriginesc și ei veninul, otrava străinilor aruncându-ne pe toate drumurile și locurile priviri și șoapte răutăcioase. Predicile mele vreau să fie una dintre multele dovezi grăitoare că noi suntem la locul nostru, la datoria noastră — o datorie care în mijlocul valorilor și vânturilor de curente primejdioase cu cari luptăm azi e mai grea ca oricând și ca a multora dintre aceia „de sus” cari ne sunt contra de câte ori noi aștia „de jos” cerem să fim ajutați cu mijloace morale și materiale ca să ne putem împlini marea misiune pastorală și națională.

Voesc apoi să mai ajut ceva cu predicile mele: soarta, calvarul preoților văduvi. Pe acel ce scrie aceste rânduri văduvia — e tocmai anul de când gripa spaniolă a intrat în casa noastră — l-a lăsat zdrobit și cu orfani la 30 de ani.

Predicile mele vreau să fie o mărturie că și în ochii noștri, pe lângă suferință, strălucește dorul, năzuința de a ne ridica tot mai sus spre înălțimile chemărilor noastre pastorale.

Simțim însă cum văduvia ne taie aripile, simțim cu liniștea pierdută și cuibul spart ne fac zădărnice opintirile și avânturile noastre.

Cântecul meu e strigătul nostru de durere și întrebare: ni se va îngădui odată, în folosul chemărilor noastre pastorale, să ne refacem cuibul cald și curat ce ni s'a spart — fără voia noastră — sau, în detrimentul chemărilor noastre, vom fi lăsați în starea dureroasă de azi?

Frământat de aceste gânduri am tipărit predicile mele și am toată nădejdea că mă veți înțelege ajutând desfacerea lor.

Ajutând pe al vostru frate mai tiner, veți ajuta poate ca năzuințele, scrisul lui de mână să fie mai îngrijit, mai câștigat, mai lămurit.

Dar ajutând cântecul meu ajutați ceva care nu-i numai al meu ci și al vostru, al tuturor: temelie morală a neamului nostru, singura pe care să poate clădi mărirea statornică de azi și de mâine a neamului românesc.

Vidra de sus, la 10 Ianuarie 1920.

Iosif Trifu, preot.

Despre casele culturale și chemările lor.

— Cuvânt către popor.* —

O mică scrisoare ne-a chemat pe noi astăzi aici, iubitorii poporeni. Este scris în aceea scrisoare că ne „invită” azi aici la școală „casa de cetire Avram Iancu.”

Este tocmai un an decând am strâns la olaltă pe fruntașii și cârturarii din satul nostru și le-am zis cam așa:

„Dragii mei! Vremurile s'au schimbat. După ce sute de ani străinii ne-au pândit și legat graiul, vorba, purtările și mișcările noastre, acum suntem slobozi să vorbim, să grăim, să cântăm așa cum inima noastră de mult ne poruncia. După ce veacuri întregi am stat slugi

în casa străinilor — care era a noastră — azi am ajuns noi stăpâni în casă. Dar trebuie să ne dăm seamă că strigătul nostru de bucurie, însuflețirea și cântecele noastre din casă încă nu însemnă mântuirea noastră.

„După ele și alătura cu ele trebuie să vină munca și osteneala pentru deșteptarea poporului „din somnul cel de moarte” și mergerea lui înainte. Trebuie să ne dăm seama că străinii au fost pentru noi: o iarnă lungă și grea după care a sosit acum primăvara deșteptării și învierii noastre naționale. Dar primăvara n'aduce numai flori, cântece și bucurie, ci ne cheamă și afară la lucru.

Ca să începem și noi munca aceasta ce o cere primăvara deșteptării noastre naționale v'am chemat aici.”

Așa grăiam acum un an celora strânși la olaltă și cei chemați au răspuns că sunt gata să se apuce de lucru ca să putem face ceva bun și folositor pentru noi și poporul de aici.

Atunci le-am zis: „Iată eu dau o casă (odaie) din casele mele la care să-i zicem „casă de cetire” și fiindcă noi suntem satul care a dat neamului românesc pe craiul și eroul Avram Iancu să-i zicem „casa de cetire Avram Iancu.” În aceea casă să aducem gazete, foi, cărți, să aprindem lumină în ea și în serile lungi de iarnă să ne strângem acolo, să cetim, să disputăm, să ne deșteptăm, să plănuim lucruri bune și de folos nouă și poporului de aici. — Și așa am strâns cârtarii am trimis om pela Sibiu și Arad după gazete și cărți și am început serile a ne strânge în cuibul nostru să cetim, să ne deșteptăm.

Începutul nostru a fost cu noroc. Azi după un an avem peste 20 de gazete, avem peste 400 de cărți pline cu învățături, sfaturi, îndemnuri bune pentru toți ceiace știu și vreu să le cetiască.

Avem azi unelte, (mobile) tablourile noastre în casa de cetire, avem averea noastră în preț de cel puțin 3000 coroane.

Dar avem ceva care-i mai de preț decât cele 3000 de coroane: avem vaza, mândria, cinstea că noi suntem în apele acostea cei dântâi, cari din îndemnul nostru am făcut un așa lucru frumos în comună. (Casa noastră culturală s'a înființat cu mult înainte de a să suleva ideea lor în congresul preoțesc.)

Dar dacă „casa” noastră însemnă o cinste pentru noi și comună, chemarea noastră nu este, nu poate fi aceea ca să ne hodinim pe cinstea făcută. Dacă azi avem cuibșorul nostru, avem cărți și foi, chemarea noastră nu să poate opri numai la atâta: avem planuri mai largi, mai înalte. Casa noastră vrea să strângă la olaltă pe toți oamenii noștri de bine și astfel să-și lărgească cu vremea cuibul cel mic de azi făcând altul nou, mare și frumos.

Uitându-mă înainte prin ceața vremii văd în mijlocul satului nostru o casă mare și frumoasă. Cu slove mari e scris pe ea: „Casa națională.” „Casa poporului.” Casa aceea este și va fi cuibul cel nou ce vrem să-l facem. În casa aceea mare în toate Duminecile și sărbătorile să vor ținea sfaturi bune, învățături folositoare (conferențe) pentru popor. Să vor face acolo teatre bune, coruri frumoase. Din casa aceea sute de gazete vor chema de pe drum pe ceiace cunosc slovele să-le cetiască, pe alții să le asculte și sute de cărți să vor îmbia să plece în sat cu ceiace pot și vreau să le cetiască.

Parcă văd acele vremuri frumoase când în Dumineci și sărbători să vor strânge oamenii nu numai la birturi să bea vinars ci și în casa unde să soarbă învățături, povețe, sfaturi bune.

Dar ceața vremii e groasă și deasă — știe D-zeu când se va limpezi să ne ridicăm casa cea nouă. Până atunci nu putem sta cu mâinile în sân căci sunt năcazuri cari ne ard pe degete și ne mână să facem ceva pentru ajutorarea noastră. Un astfel de năcaz, care ne arde, este uzura, scumpetea să-i zic mai bine jefuirea asta care vrea să ne tragă nu numai cămașa din spate ci azi mâne parcă și — sufletul din oase.

Pentru a mai ușură greutatea scumpetei ce ne apasă așa de greu — casa noastră va cerca acum îndată la anul nou să facă o tovărășie de consum: aceea adică însemnă că dacă 100 de înși ne strângem la olaltă și punem fiecare 100 de coroane facem 10.000 de coroa ie și la socoata asta îi zicem tovărășie.

Cu această tovărășie de bani ne punem apoi în legătură și înțeles cu altă tovărășie mai mare dela Sibiu care să cheamă „mama tovărășilor” și lucră cu milioane anumit ca să caute și să se pună în legătură cu toți aceia de pe la sate cari să întovărășesc spre binele și ajutorarea poporului.

Această „mamă a tovărășilor” ne trimite apoi nouă tot ceace avem lipsă cu prețuri dela fabrică și astfel nu le vom mai cumpăra trecute prin 10-20 de mâni cari toate așteaptă și cer dela noi „dobânzi.”

O astfel de tovărășie va fi spre binele nu numai acelor ce dau bani acolo să o facă ci și a poporului întreg.

Dacă am avea și am fi avut noi o așa tovărășie Doamne de multe năcazuri am mai fi scăpat. Că văzurăți spre pildă ce păfirăm cu bucatele astătoamnă. O comună cu 700 de numere din care nici unul nu „produce” atâta cât să și ție găinile — rămăserăm fără bucate. De eram noi și bănuții noștri strânși la olaltă nu trimiteam pe alții după bucatele permise ci plecăm noi a două zi după ele și azi vagoanele noastre ar fi sus în pod nu pe drumuri și pe hârtie. Și în câte alte lipsuri am mai putea ajuta pe poporul acesta năcăjit. I-am aduce petrolu săși poată ciopli lemnele la lumina lui și fer să le poată lega de olaltă (ciubere).

Căci să mă credeți, dragii mei, dacă azi e scumpete și greu, vina o purtăm și noi că nu ne știm ajuta.

Noi ne proptim în vremile schimbate și așteptăm să ne pice binele fript gata în gura. Îi drept ce să zice că ne-a venit apă și pe moara noastră a Românilor noi însă parcă suntem dintre aceia cari așteptăm ca alții se ne bage și bucate pe ea. Vai însă de aceea comună care va aștepta ca tot alții să-i bage pe moara.

Și apoi casa noastră mai are și alte planuri bune. Ea vrea să scrie cu vremea istoria comunei noastre, de aceea strânge și culege tot felul de documente și povestiri vechi despre trecutul nostru. Comuna noastră are un trecut istoric și așa istoria ei va da în vileag multe lucruri și întâmplări cari numai spre mândria și cinstea noastră ne pot fi.

În legătură cu istoria va face casa noastră un muzeu adică o casă, în care va strânge fel de fel de lucruri vechi: arme din 48, porturi, unelte de lucru și alte celea din vremile bătrânilor.

Și vor mai eși și alte lucruri bune din casa noastră.

Dar mai are casa noastră și o altă chemare care să ridica peste toate celelalte: să îndrepteze neîncetat poporul pe calea cea bună a credinței și moravurilor celor bune.

Avem în „casa noastră de cetire” „Biblia și Testamenturile. Și nu numai le avem ci le și deschidem seara, cetim în ele, scoatem lămuriri, talmăciri și îndemnuri bune din ele. Va zice cineva dintre D-voastră că lucrul acesta să ține de pocăiți. Noi însă știm că Biblia și Testamenturile nu sunt numai ale lor, ci sunt ale noastre ale tuturor creștinilor, să cetim în ele, să ne luminăm din ele și lucrul acesta îl putem face și fără să ne botezăm a doua oară — lăpădându-ne de biserică și credința părinților noștri.

Casa noastră va priveghia neîncetat ca în fiecare casă a satului nostru să petreacă și să sporească credința, purtările bune și să scadă moravurile cele rele — pentru că noi ne dăm seama că țaria unei comune nu stă numai în cărțile ce le are, nici numai în banii cei strânge sau istoria ce o scrie ci stă înainte de toate în credința, țaria, valoarea morală ce o poate arăta.

Fără ele nici un paș nu poate face înainte în calea vremii și a istoriei.

Iată dară ce e „casa noastră de cetire” și ce lucruri bune și folositoare vrea ea. De câte ori dară veți auzi despre casa noastră, să înțelegeți că nu e vorba numai despre noi ci și despre voi, despre tot poporul nostru.

Și dacă e vorba de binele tuturor așteptăm ca și D-voastră cu toții să ne sprijiniți și ajutați.

E datoria tuturor oamenilor noștri de bine, să se strângă în cuibul nostru, să se strângă la

* Rostit cu privilegiul unei petreceri-teatru aranjată de casa culturală din Vidra de sus.

olaltă cu însuflețire să putem duce mai departe începutul făcut.

Dragii mei! Eu am aprins o lumină, un foc am aprins care să lumineze mințile și să încălzească lipsurile noastre. D-voastră, toți oamenii noștri de bine și de putere trebuie să aduceți lemne, însuflețire să puneți în foc ca să nu să stângă. De se va stânge a D-voastră e răspunderea căci eu mi-am făcut datoria, l-am aprins.

Am însă nădejde că începutul făcut — nu-l veți lăsa început, lumina, focul aprins nu-l veți lăsa să se stingă, ci veți ajuta să-l facem tot mai mare ca să împrășteie lumină, căldură în toate văile, dealurile și încăperile satului nostru. În aceasta nădejde care e și o datorie față de D-zeu, de noi și de poporul întreg vă zic bine ați venit aici să ne ascultați, cine suntem și ce vrem.

Vidra de sus, la 27 Decembrie 1919.

Ioșif Trifa, preot.

INFORMAȚIUNI.

Personal. P. S. Sa părintele nostru episcop *Ioan* a plecat, Mercuri, în 5/18 Februarie, la Sibiu, pentru a presidia ședințele Consistorului metropolitan și ale Congresului național bisericesc.

In ziua Sf. Treierarhi, serbându-și P. S. Sa părintele nostru episcop diecesan *Ioan I. Papp*, ziua numelui, după terminarea sf. Liturghii a primit în aula episcopescă membrii Consistorului eparhial, a corpului didactic dela institutul central diecesan, șefii autorităților civile și militare și fruntașii ortodocși din Arad, cari i-au prezentat felicitări și urări de bine de ziua anomastică și de aniversare a alegerii Sale de episcop al Aradului.

Promoție. *Virgil Popovici*, fiul părintelui Alexandru Popovici, fost paroh în Giula, fiind prizonier în anul 1917 la Ruși a intrat ca voluntar în armata română, luând parte în luptele dela Oltuz, în memorabila ziua de 24 Ianuarie (6 Februarie) a. c. a fost promovât de doctor în medicină la universitatea din Cluj. — Îl felicităm din inimă pentru rodul muncii sale și îl dorim succese strălucite în frumoasa sa carieră.

† **Pavel Tulcan**, jude cercual în pensiune, un fiu credincios și devotat bisericii și neamului său, a decedat Sâmbătă, în 1/14 Februarie, în etate de 70 ani și a fost așezat spre veșnică odihnă Luni, în 3/16 Februarie, în cimiterul de sus.

Odihnească în pace.

O mare contrabandă de argint. Autoritățile vamale din Constanța au descoperit o mare contrabandă de argint. Nu se cunoaște valoarea contrabandei, deși de două zile autoritățile sunt ocupate cu număratoarea arginului pe cari contrabandiștii voiau să-l scoată din țară.

Rectificare. În numărul trecut al ziarului nostru s'a strecurat o greșeală de tipar. Șirul ultim din coloana I a articolului de fond a trecut în urma unei greșeli la paginare, la sfârșitul coloanei a II-a. Facem cuvenita rectificare și cerem scuzele cetitorilor noștri.

Unificarea învățământului. Comisiunea compusă din inspectori, revizori școlari, reprezentanții învățământului primar și normal, s'a întrunit la Casa Școalelor, sub președinția d-lui I. Borcea, ministrul Cultelor și instrucțiunii publice. S'a întocmit un chestionar care va fi supus institutorilor, învățătorilor și profesorilor școalelor normale. Acest chestionar cuprinde, în lineamente generale, ce anume părți ale actualei legi urmează să fie modificate. Se vor institui comisii regionale cari vor strânge toate răspunsurile din cari vor întocmi un raport. Rapoartele acestor comi-

sii vor fi centralizate la ministerul instrucțiunii, unde lucrează comisiunea centrală. Ele vor servi la întocmirea proiectului de lege al unificării învățământului din România.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1. Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință, prin localuri publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în orice chip știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da păreri despre operațiunile de război sau despre situația și mișcarea trupelor, precum și cei ce vor critica poruncile date de autoritățile militare, sau orice alte măsuri cu privire la armata română.

2. Cei ce se vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, se vor pedepsi de judecători militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii lei.

Când însă faptele de mai sus, se vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de război.

PARTEA OFICIALĂ.

Concurese.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școala confesională ort. orientală română din **Cinteiu**, se publică concurs cu termen de recurgere 30 zile dela prima publicare în foaia oficială.

Salarul e: în bani gata 1200 coroane, — spese de conferință: 40 cor., — scripturistica: 20 cor., — dela mormântări unde va fi poștit: 5 cor., locuință corespunzătoare în edificiul școlii.

Curățitul încălzitului salei de învățământ cade în sarcina parohiei, iar de a locuinței învățătoarești se va îngriji cel ales.

Alesul este îndatorat a prevedea cantoratul la toate serviciile din biserică, să instrueze elevii în cântările bisericesti și să cânte cu ei la toate slujbele sfinte. Cei cari știu conduce cor, vor fi preferați.

Recursele ajustate cu documentele prescise și adresate Comitetului parohial, să se înainteze Prea On. Oficiu protopopesc din Chișineu, iar recurenții să prezinte în sfânta biserică în vre-o Duminică ori sârbătoare, spre a-și arăta destoinicia în celea cantonale.

Comitetul parohial.

În conțelegere: din încredințarea dlui protopop: *Gheorghiu Turicu* preot în Otlaca.

1—3

Conform dispozițiunii Vener. Consistor diecesan de datul 4/17 Febr. a. c. Nr. 265/920, pentru îndeplinirea parohiei de clasa primă din **Giula**, oraș mare român, devenită vacantă în urma abdicării părintelui Alexandru Popoviciu, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Beneficiul împreună cu aceasta parohie este:

1. Una sesiune pământ comăsat. 2. Birul și stolele legale. Alesul va suporta toate dările publice după beneficiul său. Va îngriji de trebuințele sufletesti ale credincioșilor din parohia sa, va catehiza la ambele școale confesionale fără alta remunerațiune dela comuna bisericească. La serviciul divin se va peronda cu săptămână cu parohul celeialte parohii. Asupra funcțiunilor extra parohiale, preotul, care se va alege, să se înțeleagă cu preotul din cealaltă parohie.

Dela reflectanți se cere să aibă 8 cl gimnasiale cu maturitate și cvalificațiune preotească de cl I (primă).

Recursele ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din **Giula**, oraș mare român, sunt a se înainta Prea On. Oficiu protopopesc în Chișineu (jud. Arad), iar reflectanții vor avea să se prezinte în sfânta biserică cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta desteritatea în rituale și oratorie, iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a Prea Sf. Sale Domnului Episcop diecesan de a putea reflecta la această parohie.

Giula oraș mare român din ședința comitetului parohial ținut la 22 Decembrie 1919 (4 Ianuarie 1920).

Ilie Mișcuța m. p., preș. comit. par. *Ioan Barbulescu* m. p., notar comit. parohial.

În conțelegere cu oficiul protopopesc, din încredințare: *Gheorghe Turic*, paroh.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa I (primă), devenită vacantă prin abdicarea parohului *Silviu Filip* din comuna **Cinteiu**, se publică concurs conform dispozițiunii Veneratului Consistor diecesan de datul 4/17 Febr. a. c. Nr. 265/920, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala.”

Venitele acestei parohii sunt: 1. Una sesle parohială în extensiunea cuprinsă în foaia cadastrală. 2. Una gradină parohială. 3. Birul legal și stolele legale. 4. Eventuala întregire dela stat, pentru care parohia nu ia garanță.

Alesul va avea să supoarte toate dările publice după întreg venitul parohial. Dela concurenți se cere cvalificațiune de clasa primă. Întru cât n'ar reflecta nici un concurent cu cvalificațiune de cl primă, în mod escepțional se admit și cei de clasa a doua.

Recursele ajustate cu documentele necesare și atestat de serviciu — adresate comitetului parohial ort. rom. din **Cinteiu**, sunt a se înainta Prea Onor. Oficiu protopopesc ort. rom. din Chișineu.

Concurenții sunt îndatorați a se prezenta în termenul concursual, în cutare Duminică sau sârbătoare în sfta biserică din **Cinteiu**, pe lângă stricta observare a dispozițiunilor cuprinse în §-ul 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorice; iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a Prea Sf. Sale Domnului Episcop diecesan, de a putea reflecta la această parohie.

Cinteiu, din ședința comitetului parohial, dela 24 Noemvrie (7 Decembrie) 1919.

Ioan Jivan m. p., preș. com. par. *Ioan Dudaș* m. p., notar.

În conțelegere cu oficiul protopopesc, din încredințare: *Gheorghe Turic*, paroh.

—□—

1—3

Conform ordinului Venerabilui Consistor Nr 41/1920 pentru îndeplinirea unui post învățătoresc la școala gr. or. rom. elementară din **B-Comloș**, prin această se scrie concurs cu termen de recurgere de 15 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala.”

Venitele sunt: 1. Salariul fundamental de 1200 cor. este garantat de comuna bisericească. Întregirea salariului dela aceasta sumă însuș și eventualele gradații se vor cere dela Stat. 2. Locuința cu o gradină intravilană de 400 stânjini cvadrați. 3. Pentru conferința învățătoarească 20 cor. 4. Dela înmormântări stola uzuată. 5. Învățătorul ales va avea să conducă strana stângă, să propună cântările bisericesti prescise, elevilor săi și să-i conducă pe aceștia la sf. biserică în dumineci și sârbători.

Recursele adresate comitetului parohial ort. român din **B-Comloș**, și ajustate cu 1. extras de botez 2. diploma de învățător 3. atestat de apartinență și eventualele atestate de serviciu se vor trimite Prea On. Oficiu protopopesc ort. român din **Banat-Comloș** (Nagykomlós).

Reflectanții se vor prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din **B-Comloș**, spre a face cunoștință cu poporul.

B-Comloș, din ședința comitetului parohial ținută la 6/19 Decembrie 1919.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. Ștefan Cioroiu*, administrator protopopesc.

—□—

1—2

Nr. 2481/1919.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru conferirea a 3—4 stipendii vacante din fundațiunea „Teodor Pap“.

Îndreptățiți la aceste stipendii sunt, conform literelor fundamentale:

a) rudenile fondatorului,
b) tinerii români ortodocși din orașul Giula,
c) în lipsa recurenților indicați sub a) și b) urmează îndreptățirea tinerilor români din întreaga dieceza Aradului, cari cercetează școale: elementare, civile, reale, comerciale, industriale, de agricultură, militare, gimnaziale, academi, ori universități și la institute teologice.

Concurenții au să-și înainteze cererile la adresa Consistorului ortodox român din Arad, ajustate cu următoarele documente originale ori autenticate la vrun notar public regesc:

1. Extras de botez din matricula botezaților, provăzută cu clauzula parohului local, că respectivul și de prezent aparține bisericii române ortodoxe.

2. Rudeniile, cari reflectează la stipendii, au să prezinte și informațiune familiară, din care să fie evident gradul de înruderire cu fondatorul.

3. Atestat de paupertate dela dirigătorul politică competentă, cu date specificate și pozitive despre starea materială a părinților concurentului, precum și despre starea concurentului însuș. — Atare atestat se cere și dela rudeniile.

4. Testimoniu de pe anul școlar 1918/19, iar universitarii despre toate cursurile, respective semestrele ascultate, și document despre rezultatul în examenele prestate.

5. Certificat medical, dela vre-un medic oficial, despre starea sanitară a recurentului.

6. Dacă recurentul ar fi întrerupt studiile, are să dovedească prin act autentic: unde, în ce calitate a petrecut timpul respectiv și cu ce conduită?

7. Concurentul va avea să arate în petițiune și aceea, că este asentat ori ba? Dacă da, de când e asentat și când are să-și facă stagiul militar? Apoi că: unde și la ce fel de școală are de gând să-și continue studiile? Dacă e student de școale medii, ce carieră are de gând să-și aleagă după terminare? De unde mai are stipendii, ori ajutor și în ce sumă?

Da asemenea să arate recurenții și adresa, la care să li-se trimită la vremea sa rezoluția consistorială.

Arad, ședința cons. dela 3/16 Ianuarie 1920.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea unui post de învățător dela școala primară gr. ort. română din Cuvin, (jud. Arad) să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

Salarul statorit prin lege adecă 1200 cor. ca salar fundamental plus gradațiile pentru anii de serviciu avuți până acuma.

Cvartir în edificiul școlii și grădină.

Comuna bisericască nu-i în stare să plătească și toate celelalte adăuse de război, ci pe acele, nou alesul va avea să le ceară dela stat. Comitetul își va da concursul pentru câștigarea lor, dar nu ia răspunderea pentru ele în cazul când statul nu le-ar acorda.

Nou alesul va avea să instrueze clasa I și II. mixtă, pe elevii școlii de repetiție și să conducă strana stângă.

Recursele ajustate cu actele recerute, adresate comitetului par. din Cuvin, se vor înainte la oficiul protopresbiterial gr. ort. rom. din Maria-radna în termenul fixat, iar reflectanții vor avea să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserica din Cuvin spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Procopiu Givulescu m. p. protopresbiter, insp. de școale conf.

—□— 2—3

Se publică concurs pentru postul de învățător-cantor dela școala ort. română din Orade-Velența, cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan.

Beneficiul este: 1. Bani gata solviti din lada bisericii în rate lunare 1200 cor. 2. 12 metri cubici de lemne aduse acasă, din care se încălzește și sala de învățământ. 3. Cvartir liber cu 2 odăi, bucatărie, cămară, pod. 4. Stolele îndatinate. 5. Pentru scripturistica primește an de an. Curățirea salei de învățământ cade în sarcina parohiei.

Întregirea dela statul român se va cere.

Recurenții vor înainta la oficiul protopopesc ort. român din Oradea-mare, petițele ajustate cu toate documentele originale, în termenul regulamentar, având tot în acest termen a se prezenta în sf. biserică din Orade-Velența pentru a se prezenta poporului și a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Alesul va fi obligat a conduce strana, a provedea cantoratul în și afară de biserică, a instrua elevii în cântări și a cânta cu ei în sf. biserică, a-i conduce regulat la sf. biserică pe toți elevii ortodocși și acolo a-i supraveghia.

Oradea-mare, din ședința comit. par. ținută la 1. Februarie n. 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Andreiu Horvath m. p. protopop, inspector școlar.

—□— 2—3

Pe baza rezoluțiunii Ven. Consistor de sub Nr. 159/920, prin aceasta să escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. din Comlăuș, (jud. Arad), devenită vacantă prin abdicarea parohului Virgil Mihulin, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente:

1. Una sesiune pământ extravilan în extenziunea ei de azi împreună cu dreptul de pășune. 2. 4 cănepiști aparținătoare sesiunii. 3. Intravilanul parohial folosit de fostul paroh. 4. Retribuțiunea de bir și stole: 840 coroane. 5. Alte venituri accidentale și întregirea dela stat, pe care însă comuna bis. nu o garantează.

Alesul preot vă suporta toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va împlini toate funcțiunile, va predica cel puțin odată la săptămână și va catehiza la școalele unde va fi reclamat, fără altă remunerație.

Parohia fiind de cl. I. dela recurenți se cere calificația prescrisă în concluzul sinodului eparhial de sub Nr. 84/910.

Recursele ajustate regulamentar și cu atestat de serviciu de până acum, eventual simțământul Arhierului diecezan dacă ar fi din altă dieceză, sunt a-se înainta în termenul concursual oficiului protopopesc rom. ort. din Șiria, adresate comitetului parohial rom. ort. din Comlăuș și cu stricta observare a § 33 din regulamentul pentru parohii; Concurenții vor avea a-se prezenta în sf. biserică din Comlăuș, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat în ședința extraordinară a comitetului parohial rom. ort. din Comlăuș, la 16/29 Ian. 1920.

Ioan Cuedam m. p., v. preș. com. parohial. Dimitrie I. Popa m. p. notar, adhoc al comitetului. În conțelegere cu: Mihail Lucaș m. p., protopresbiter rom. ort.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci, dela școala primară gr. ort. rom. din Talagiu ppresbiteratul Halmagiului, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariția acestuia în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Salar în bani gata din cassa cult. 500 cor. 2. Cinci stângeni de lemne de încălzit, ori caz de rescumpărare 100 cor. din cassa culturală. 3. Spese de conferința inv. tract. 20; pentru adunarea Reuniunii inv. 40 cor. 4. Venitele cantonale conform uzului depână acum, dela biserică și dela înmormântări unde va fi poștit 2 cor. 5. Pentru scripturistica 10 cor. 6. Locuință bună cu grădină de legume. De încălzitul școlii să va îngriji parohia. 7. Întregirea salariului să va cere conform legii din vistieria statului.

Alesul va trebui să provadă cantoratul la toate serviciile divine, să instrueze școlari în cântările bisericesti și să cânte cu ei în biserică la sf. liturghie în toate duminicile și sârbătorile.

Recurenții sunt avizați să-și subștearna recursurile lor cu toate documentele prescrise și

adresate com. par. din Talagiu, la oficiul pprez-biteral al Halmagiului; totodată sunt poștiți să se prezente în vre-o duminecă ori sârbătoare — sub durata concursului — în sf. biserică din loc pentru de a-și arata desteritatea în celea cantonale și făcând astfel cunoștință poporului.

Din ședința comitetului par. din Talagiu, ținută la 1 Ianuarie 1920. Pavel Harduși m. p. paroh, preș. com. p. Ioan Margea m. p. notar, com. p. În conțelegere cu: Cornel Lazar m. p. pprezb. insp. șc.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului de paroh din parohia Miarlău, de cl. II-a, devenită vacantă prin moartea vrednicului preot Filimon Jurca, se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare în organul oficios.

Emolumentele sunt: 1. Casa parohială și intravilanul. 2. Pământ parohial 17½ jughere catastrale. 3. Bir dela fiecare Nr. de casă câte 30 litre grâu sau cucuruz sfârmat, ori prețul curent. Din birul întreg încassat se dă sfătului 9 vică. 4. Stolele usuare. 5. Întregirea dela stat. Alesul vă plăti darea după pământul ce'l folosește, având datorința a catehiza la școalele din parohie fără altă remunerațiune dela biserică.

Recurenții sunt poștiți a-și înainta în termenul legal — recursurile ajustate cu toate documentele originale, la oficiul protopopesc din Oradea-mare, având tot în acel termen — a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică, pentru a-și arăta desteritatea în rituale și oratorie.

Miarlău, dat din ședința comitetului parohial, ținută la 21 Septemvrie 1919.

Comitetul parohial.

În conțelegere: Andreiu Horvath m. p., protopopul Orăzii-mari.

—□— 2—3

Invitare la abonament.

Rugăm abonații noștri, onorata noastră preoțime și învățătorime, să stăruie pentru lăjirea organului nostru în cercuri cât mai largi. În schimbul sprijinului material și moral, de care se cucură foaia noastră, ne vom nizu și noi, ca ziarul nostru să corespondă tuturor așteptărilor îndreptățite ale publicului cetitor. Abonamentul care face

Pe un an... .. 20 cor.
Pe 1/2 an... .. 10 cor.
Pe 1/4 an... .. 5 cor.

se trimite prin mandat postal la Administrația tipografiei diecezane, Arad, Strada Eminescu. Numele abonentului, locuința și poșta ultimă, să fie scris corect și legibil.

Administrația.

Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștința on. public, că

Croitoria Diecezană

(Strada Eminescu Nr. 35) și-a reîncept activitatea.

Primește

pentru renovare, transformare, întoarcere: haine civile și îmbrăcăminte preoțesti. Confeționează: haine civile, ornate bisericesti, prapori, steaguri, epitafe, perdele, măsaie etc. etc. :: :: prompt și pe lângă prețuri convenabile.

Cu stimă:

Sibrăria Diecezană, Arad.

Cenzurat: Alexandru T. Stamatad.

Redactor responsabil: Dr. Teodor Botiș, profesor.